

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของสถานศึกษา
สหวิทยาเขตบางมูลนาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

**Guidelines for Developing Academic Administration in the Digital Era of
Educational Institutions Saowittayakhet Bangmunnak,
Phichit Secondary Educational Service Area Office**

สุรัชฎา ดำเนินโฉม¹, ธนกฤต สิทธิราช²

^{1,2}วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น, ตาก, ประเทศไทย

Surachada Dumnernchom¹, Thanakit Sittirach²

^{1,2}Northern College, Tak, Thailand

✉: moozumi@gmail.com
(Corresponding Email)

Received: 18 April 2025; Revised: 29 April 2025; Accepted: 15 May 2025

© The Author(s) 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบการวิจัยแบบผสมมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตบางมูลนาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร 2) หาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตบางมูลนาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร 3) ประเมินแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตบางมูลนาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 162 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์โดยหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.89$, S.D. = 0.40) ปัญหาการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของสถานศึกษา พบว่า มีปัญหาด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามากที่สุด รองลงมา คือ ด้านระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และด้านกระบวนการเรียนรู้ ตามลำดับ แนวทางการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของสถานศึกษา พบว่า ด้านหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาควรตั้งคณะทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ($f = 8$) ด้าน

กระบวนการเรียนรู้ สถานศึกษาควรวางแผนด้านงบประมาณและสื่อเทคโนโลยีโดยเพิ่มงบประมาณด้านเทคโนโลยี ($f = 7$) ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน สถานศึกษาควรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการวัดและประเมินผล ($f = 7$) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารควรให้การวิจัยเป็นหนึ่งในเกณฑ์การเลื่อนตำแหน่ง หรือพิจารณารางวัลครูดีเด่น ($f = 8$) ด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ครูผู้สอนควรใช้ซอฟต์แวร์และสื่อการเรียนรู้ฟรี มีประสิทธิภาพ ($f = 8$) ด้านระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สถานศึกษาควรกำหนดการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเข้ากับนโยบายการพัฒนาโรงเรียน ($f = 8$) และด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา สถานศึกษาควรจัดทำคู่มือการนิเทศที่ชัดเจนและครอบคลุม ($f = 8$) ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนา พบว่า แนวทางการพัฒนาดังกล่าวมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนา, การบริหารงานวิชาการ, ยุคดิจิทัล

Abstract

This study employed a mixed-methods research design to investigate and develop academic administration in the digital era within the Bang Mun Nak school cluster, under the jurisdiction of the Phichit Secondary Educational Service Area Office. The objectives were to examine the current conditions and problems of academic administration in the digital age, to formulate guidelines for its development, and to evaluate the appropriateness and feasibility of those guidelines. The sample group consisted of 162 participants, including school administrators, teachers, and educational personnel, along with 9 experts. Data were collected through questionnaires and interviews. Quantitative data were analyzed using frequency, percentage, mean, and standard deviation, while qualitative data were analyzed through content analysis. The findings revealed that the overall condition of academic administration in the digital era was at a high level ($\bar{x} = 3.89$, $S.D. = 0.40$). The most significant problem identified was the lack of research to support educational quality development. This was followed by challenges in the internal quality assurance system and in the teaching and learning processes. Based on the data collected, several development guidelines were proposed. Schools should promote collaboration among school staff, parents, community leaders, and local administrative organizations to align educational development with community needs. Budget planning for technology and learning materials should be emphasized, ensuring sufficient resources are allocated to support digital teaching. The use of technology in student assessment and evaluation should be encouraged, integrating modern tools to increase accuracy and efficiency. Furthermore, research should be actively promoted as part of the criteria for teacher promotion and recognition. Teachers should be encouraged to use free and effective educational software and digital learning tools. The internal quality assurance system should be clearly linked with the school's overall development policy, and academic supervision should be supported through clear and comprehensive manuals to guide implementation. The evaluation of these development guidelines showed that they were highly appropriate and feasible for practical use. These findings offer valuable insights for schools and educational administrators seeking to enhance academic management in line with digital transformation.

Keywords: Development Guidelines, Academic Administration, Digital Era

1. บทนำ

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วด้านวิทยาการของโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้โลกไร้พรมแดน พลโลกมีการติดต่อสัมพันธ์กันได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น และกระแสโลกาภิวัตน์นำเข้าสู่ยุคแห่งการจักระเปียบทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองระหว่างประเทศ ซึ่งมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตและวัฒนธรรมความเป็นอยู่ทุกชาติทุกภาษารวมทั้ง ประเทศไทย ต้องเผชิญกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งภายในและภายนอกประเทศ ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างกว้างขวาง ประเทศไทยจึงมีความจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ ซึ่งภาษาสมัยใหม่ใช้คำว่า "ยุคดิจิทัล" (จิณณวัตร ปะโคทั้ง, 2561) โดยยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) ซึ่งเป็นการบูรณาการและเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติ กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 โดยกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) กำหนดว่า ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุข และตอบสนองต่อการบรรลุซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ ในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างรายได้ระดับสูงและสร้างความสุขของคนไทย สังคมมีความมั่นคง เสมอภาคและเป็นธรรม ประเทศสามารถแข่งขันได้ในระบบเศรษฐกิจ หรือ การเป็นไทยแลนด์ 4.0 (พรชัย เจดามานและคณะ, 2559)

การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัตประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศภูมิภาค และของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ ในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

จากผลรายงานการสังเคราะห์ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ประจำปีการศึกษา 2566 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร พบว่า จุดที่ควรพัฒนาด้านคุณภาพผู้เรียน คือ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ คือ การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร, 2566)

สหวิทยาเขตบางมูลนากเป็นเครือข่ายการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ภายใต้การกำกับของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร มีศูนย์กลางที่โรงเรียนบางมูลนากภูมิวิทยาคม และประกอบด้วยโรงเรียนในสังกัด 8 แห่ง ครอบคลุม 3 อำเภอ โดยมีเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและความต้องการของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จากการสังเคราะห์รายงานการประเมินตนเองและรายงานผลการดำเนินงานประจำปี 2566 พบประเด็นด้านการบริหารวิชาการที่หลากหลาย โรงเรียนบางมูลนากภูมิวิทยาคมพบว่ายังขาดความชัดเจนในการนำผลการนิเทศไปพัฒนาการเรียนรู้และควรเน้นกิจกรรมที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากขึ้น (โรงเรียนบางมูลนากภูมิวิทยาคม, 2566) โรงเรียนโพธิ์ไทรงามวิทยาคมควรพัฒนาด้านผลลัพธ์ของผู้เรียน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ (โรงเรียนโพธิ์ไทรงามวิทยาคม, 2566) โรงเรียนแหลมรังวิทยาคมควรวางแผนจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองผู้เรียน ผลิตรายการการสอน และใช้เทคโนโลยีบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ (โรงเรียนแหลมรังวิทยาคม, 2566) ส่วนโรงเรียนโพธิ์ธรรมสุวัฒน์พบปัญหาด้านการจัดการข้อมูลประกันคุณภาพและการนิเทศภายในที่ยังไม่เป็นระบบ (โรงเรียนโพธิ์ธรรมสุวัฒน์, 2565)

จากการสังเคราะห์ข้อมูลพบว่า แม้โรงเรียนในสหวิทยาเขตบางมูลนากมีการดำเนินงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง แต่ยังมีหลายด้านต้องพัฒนา เช่น การพัฒนาครู การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง การใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ และการบริหารจัดการที่ต้องปรับปรุง หากได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสม จะช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาของสหวิทยาเขตให้ยั่งยืนในอนาคต ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัยแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตบางมูลนาก เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตบางมูลนาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตบางมูลนาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
3. เพื่อประเมินแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตบางมูลนาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ขอบเขตของการวิจัย กำหนดขอบเขตเนื้อหา แหล่งข้อมูลและตัวแปรในการวิจัย ดังนี้

3.1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ใช้การสังเคราะห์ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการจากรายงานการวิจัยการบริหารงานวิชาการที่เกี่ยวข้อง จำนวน 11 เรื่อง ได้ขอบเขต 7 ด้านคือ 1) ด้านหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านกระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 4) ด้านการ

วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) ด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี 6) ด้านระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 7) ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ตามลำดับ

ผู้วิจัยได้นำกระบวนการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลมาเป็นกรอบในการดำเนินการวิจัย (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2562) ซึ่งประกอบด้วย 5 วงจรดังนี้ 1) การวางแผน (Plan) 2) การออกแบบ (Design) 3) การนำไปปฏิบัติ (Implement) 4) การประเมินผล (Evaluation) 5) การสะท้อนผล (Reflection)

3.1.2 ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล แบ่งแหล่งข้อมูลออกเป็น 3 แหล่งตามระเบียบวิธีวิจัยคือ

1) กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ปีการศึกษา 2567 จำนวน 162 คน

2) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน กำหนดคุณสมบัติเบื้องต้นและแบ่งผู้ทรงคุณวุฒิออกเป็น 4 กลุ่ม คือ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา นักวิชาการหรืออาจารย์ในมหาวิทยาลัย และศึกษานิเทศก์ ใช้การเลือกแบบเจาะจง (Specific selection) ตามคุณสมบัติที่ผู้วิจัยกำหนด

3) กลุ่มเป้าหมาย เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานด้านการบริหารวิชาการจำนวน 30 คน คัดเลือกโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลหาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนา

3.1.3 ขอบเขตด้านตัวแปร ตัวแปรที่จะศึกษาประกอบด้วย

1) สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตบางมูลนาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

2) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สหวิทยาเขตบางมูลนาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

3.2 การดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นแบบผสม (mixed-method research) แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สหวิทยาเขตบางมูลนาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามกับประชากร มีวิธีดำเนินการดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ปีการศึกษา 2567 จำนวน 162 คน

เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบกำหนดคำตอบให้เลือก (Multiple choice) ประกอบด้วย ตำแหน่ง เพศ และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัล เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert's Five Rating scale) กำหนดเกณฑ์การแปลผลไว้ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง สภาพการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง สภาพการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง สภาพการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง สภาพการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง สภาพการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 สอบถามปัญหาการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัล แบบสอบถามเป็นแบบกำหนดคำตอบให้เลือกได้มากกว่า 1 ข้อในแต่ละด้าน (Multiple response) เพื่อนำผลไปวิเคราะห์เทียบกับเกณฑ์แล้วสรุปเป็นปัญหาการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัล

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ มีวิธีดำเนินการ โดยเริ่มจากศึกษางานวิจัยและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัล สร้างแบบสอบถาม 45 ข้อ เสนอร่างต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและปรับปรุง จากนั้นส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คนประเมินความตรงเชิงเนื้อหา โดยค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60–1.00 ทุกข้อ ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง 30 คนจากโรงเรียนสามง่ามชนูปถัมภ์ สหวิทยาเขตสามง่าม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.93

วิธีการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลไปยังผู้อำนวยการในสหวิทยาเขตบางมูลนาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร โดยการส่งมอบหนังสือต่อผู้บริหารสถานศึกษา แจกแบบสอบถาม ชี้แจงทำความเข้าใจ และนัดหมายเก็บแบบสอบถามคืน และเดินทางไปเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามคืนมาจำนวน 162 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์และประมวลผลแบบสอบถามโดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้สถิติตามประเภทของแบบสอบถาม คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency distribution) และหาค่าร้อยละ (Percentage) ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัล วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เสนอผลในรูปตารางและแปลผลตามเกณฑ์กำหนด ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ปัญหาการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัล โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency distribution) และหาค่าร้อยละ (Percentage) สรุปอุปนิสัยเป็นปัญหารายด้านตามขอบเขตด้านเนื้อหาและจัดอันดับ

ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัล ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์กับผู้ทรงคุณวุฒิ มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติเบื้องต้นที่กำหนด คือ มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโทบัณฑิตทางการบริหารการศึกษา มีประสบการณ์ในตำแหน่งไม่ต่ำกว่า 3 ปี ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 2 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน นักวิชาการหรืออาจารย์ในมหาวิทยาลัย จำนวน 2 คน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน

เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) ใช้เป็นข้อคำถามความคิดเห็นปลายเปิด (Open-end) จำนวน 14 ข้อ ตามขอบเขตเนื้อหา 7 ด้าน ๆ ละ 2 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือแบบสัมภาษณ์ เริ่มจากศึกษาการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แล้วสรุปอุปนัยจากผลวิจัยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในแต่ละด้าน ๆ ละ 3 ข้อ เพื่อยกร่างคำถามให้ครอบคลุมทั้ง 7 ด้าน เสนอร่างต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุง ก่อนจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ

วิธีการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยประสานขออนุเคราะห์กับผู้ทรงคุณวุฒิเป็นการส่วนตัว เสนอชื่อและขอหนังสือแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิจากบัณฑิตวิทยาลัยนอร์ทเทิร์น ส่งหนังสือและแบบสัมภาษณ์ นัดหมายและดำเนินการตามกำหนด นำบันทึกผลการสัมภาษณ์มาตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องเพื่อเตรียมวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำผลการสัมภาษณ์มาพิมพ์สรุปรวมรายด้านเรียงเป็นรายบุคคลแล้วสรุปอุปนัย วิเคราะห์ความสอดคล้องความคิดเห็นด้วยตารางวิเคราะห์เนื้อหา แจกแจงความถี่ จัดลำดับตามความถี่จากสูงไปต่ำ เสนอในรูปตารางวิเคราะห์เนื้อหาตามลำดับ อภิปรายได้ตารางด้วยความเรียง

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตบางมูลนาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

ผู้ให้ข้อมูล เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 30 คน ประกอบไปด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 21 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานด้านการบริหารวิชาการ จำนวน 9 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาตามแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัล จากขั้นตอนที่ 2 จำนวน 52 ข้อ โดยสร้างแบบประเมินลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert's Five Rating scale) ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ยุคดิจิทัลของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ยุคดิจิทัลของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ยุคดิจิทัลของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือแบบประเมินแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัล เริ่มจากการสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ อ้างอิงจากข้อมูลการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องเชิงเนื้อหา (IOC) ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.60–1.00 ทุกข้อ และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงให้สมบูรณ์ ก่อนจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เก็บข้อมูลจริงในการวิจัยต่อไป

วิธีเก็บข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการสถานศึกษาสหวิทยาเขตบางมูลนาก โดยขอความร่วมมือจากผู้บริหารและครูในการตอบแบบสอบถาม จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกชี้แจงรายละเอียด และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จำนวน 30 ฉบับ พร้อมตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลก่อนนำไปวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เสนอผลในรูปตารางและแปลผลตามเกณฑ์กำหนด ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตบางมูลนาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร มีผลแสดงดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน

ที่	รายการ	ระดับปฏิบัติ		แปลผล
		$\bar{x}$	S.D.	
1	ด้านหลักสูตรสถานศึกษา	3.92	0.27	มาก
2	ด้านกระบวนการเรียนรู้	3.96	0.28	มาก
3	ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	3.88	0.69	มาก
4	ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.78	0.23	มาก
5	ด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี	3.87	0.29	มาก
6	ด้านระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.98	0.76	มาก
7	ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา	3.90	0.29	มาก
รวมเฉลี่ย		3.89	0.40	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตบางมูลนาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.89$, S.D. = 0.40) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำ พบว่า ด้านระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับสูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$, S.D. = 0.76) รองลงมา คือ ด้านกระบวนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.96$, S.D. = 0.28) ด้านหลักสูตรสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.92$, S.D. = 0.27) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ปัญหาการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัล เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ พบว่า 1) ด้านหลักสูตรสถานศึกษาที่พบมากที่สุดคือ ขาดความเชื่อมโยงกับชุมชนและท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ข้อมูลน้อย ทำให้หลักสูตรไม่ตอบโจทย์ท้องถิ่น รองลงมาคือการประชาสัมพันธ์ และการพัฒนาครู ส่วนปัญหาน้อยที่สุดคือบุคลากรขาดความกระตือรือร้นในการศึกษาหลักสูตร 2) ด้านกระบวนการเรียนรู้ที่พบมากที่สุดคือขาดงบประมาณสื่อเทคโนโลยีทันสมัย รองลงมาคือขาดแคลนครูและครูทำงานหลายหน้าที่ สัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่เพียงพอ ส่วนปัญหาน้อยที่สุดคือกิจกรรมการสอนไม่เป็นไปตามขั้นตอน 3) ด้านการวัดผลและเทียบโอนผลการเรียนพบว่า ระเบียบและเครื่องมือยังไม่พัฒนา บุคลากรขาดความเข้าใจ ข้อมูลสรุปไม่ตรงความจริง และผู้บริหารมีส่วนร่วมน้อยในจัดทำระเบียบการวัดผล 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า ครูขาดแรงจูงใจในการวิจัยมากที่สุด รองลงมาคือไม่นำผลวิจัยไปใช้

พัฒนา ส่วนความรู้ความเข้าใจด้านการวิจัยมีปัญหาน้อยที่สุด 5) ด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี พบว่างบประมาณจัดหาอุปกรณ์ไม่เพียงพอมากที่สุด รองลงมาคือ วัสดุการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ความชำนาญในการผลิตสื่อ น้อย และขาดความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยี ส่วนปัญหาน้อยที่สุดคือสื่อที่มีอยู่ล้าสมัยและไม่ตรงกับสภาพปัจจุบัน 6) ด้านระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า ครูไม่เห็นความสำคัญของระบบมากที่สุด รองลงมาคือการเก็บข้อมูลไม่เป็นระบบ ส่วนผู้บริหารไม่ขับเคลื่อนระบบประกันคุณภาพมีปัญหาน้อยที่สุด 7) ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนไม่มีคู่มือการนิเทศเป็นปัญหามากที่สุด รองลงมาคือ ครูไม่ให้ความสำคัญ การนิเทศไม่ตรงตามปฏิทิน และไม่ได้นำผลไปพัฒนางาน ส่วนปัญหาน้อยที่สุดคือไม่มี การรายงานผลการประเมินให้ครูทราบ

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัล จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สรุปเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านหลักสูตรสถานศึกษา ควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชน ท้องถิ่น และผู้ประกอบการ เพื่อร่วมพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของชุมชน ควบคู่กับการพัฒนาช่องทางสื่อสารออนไลน์สำหรับรับฟังความคิดเห็น ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตร พร้อมเชื่อมโยงกับผู้เชี่ยวชาญและวิทยากรท้องถิ่นเพื่อแลกเปลี่ยน องค์ความรู้ในการพัฒนาหลักสูตร

ด้านกระบวนการเรียนรู้ สถานศึกษาควรวางแผนงบประมาณเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีและคลังสื่อดิจิทัล ให้พร้อมใช้ ลดภาระงานธุรการด้วยการจัดสรรอัตรากำลังที่เหมาะสม และพัฒนาทักษะเทคโนโลยีของครูเพื่อ ยกระดับประสิทธิภาพการสอน

ด้านการวัดผลและเทียบโอนผลการเรียน สถานศึกษาควรใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการประเมิน เช่น แพลตฟอร์มออนไลน์ พร้อมส่งเสริมการใช้วิธีประเมินที่หลากหลาย เพื่อสะท้อนความรู้ ทักษะ และ คุณลักษณะของผู้เรียน รวมทั้งจัดอบรมพัฒนาบุคลากรให้เข้าใจแนวทางการประเมินรูปแบบใหม่

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารควรใช้ผลงานวิจัยเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาเลื่อน เงินเดือน ส่งเสริมการอบรมทักษะการวิจัยด้วยเทคโนโลยี และสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) เพื่อ แลกเปลี่ยนและพัฒนาความรู้ด้านการวิจัยในหมู่ครูผู้สอน

ด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี ครูควรใช้สื่อและซอฟต์แวร์ฟรีที่มีประสิทธิภาพ เช่น Canva, Google Sites, Kahoot และ Quizizz ในการจัดการเรียนรู้ สถานศึกษาควรอบรมครูอย่างต่อเนื่องและ จัดสรรงบประมาณตามความจำเป็น เพื่อสนับสนุนการพัฒนาและผลิตสื่อการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม

ด้านระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาควรกำหนดแนวทางให้สอดคล้องกับนโยบาย พัฒนาโรงเรียน ผู้บริหารควรสร้างแรงจูงใจให้ครูมีส่วนร่วม เช่น การนำงานประกันคุณภาพมาใช้ประเมินผล การปฏิบัติงาน และเป็นผู้ดำเนินการส่งเสริมและขับเคลื่อนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

ด้านการนิเทศภายใน สถานศึกษาควรจัดทำคู่มือที่ชัดเจน ครอบคลุมขั้นตอนการนิเทศ และจัดกิจกรรมอบรมหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้ครูเข้าใจบทบาทของการนิเทศในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งยังควรกำหนดนโยบายและแนวทางให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาด้วยแบบสอบถามความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตบางมูลนาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พิษณุตร โดยรวมและรายด้านมีผลแสดงดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงผลความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของสถานศึกษา

ที่	รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านหลักสูตรสถานศึกษา	4.40	0.65	มาก	4.31	0.63	มาก
2	ด้านกระบวนการเรียนรู้	4.48	0.44	มาก	4.36	0.43	มาก
3	ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	4.41	0.39	มาก	4.10	0.45	มาก
4	ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.49	0.37	มาก	4.18	0.38	มาก
5	ด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี	4.69	0.39	มากที่สุด	4.32	0.45	มาก
6	ด้านระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.62	0.56	มากที่สุด	4.50	0.53	มาก
7	ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา	4.61	0.69	มากที่สุด	4.31	0.73	มาก
รวมเฉลี่ย		4.53	0.33	มากที่สุด	4.30	0.33	มาก

ตารางที่ 2 พบว่า ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตบางมูลนาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุตร ความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.53$, S.D. = 0.33) ส่วนความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตบางมูลนาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุตร พบว่า ความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.30$, S.D. = 0.33)

5. อภิปรายผล

สภาพการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตบางมูลนาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร อยู่ในระดับมาก โดยด้านระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีค่าสูงที่สุด เนื่องจากสถานศึกษาใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพิ่มประสิทธิภาพระบบประกันคุณภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของจิราวัฒน์ กระจ่างดี (2562) ที่เน้นการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน การกำหนดเป้าหมาย วางแผน ปรับปรุงพัฒนา และการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นตามเกณฑ์มาตรฐาน

ปัญหาการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของสถานศึกษา มีผลการวิจัยที่สามารถนำมาเสนอและอภิปรายผล ดังนี้ 1) ด้านหลักสูตรสถานศึกษา พบว่าโรงเรียนและชุมชนยังขาดความเชื่อมโยง หลักสูตรไม่ตอบโจทย์ท้องถิ่น และขาดการพัฒนาครูในการจัดทำหลักสูตร สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชฌณ สระแก้ว (2560) ที่พบว่าโรงเรียนขนาดเล็กขาดการเชื่อมโยงกับบริบทท้องถิ่นและขาดครูตรงสาขา 2) ด้านกระบวนการเรียนรู้ขาดงบประมาณสื่อเทคโนโลยีและครุมีภาระงานมาก ส่งผลให้การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชฌณ สระแก้ว (2560) ที่พบว่าโรงเรียนขนาดเล็กมีครูไม่เพียงพอและมีภาระงานเกิน 3) ด้านการวัดผลและเทียบโอนผลการเรียน ระบบยังล้าสมัยและเครื่องมือไม่มีประสิทธิภาพ บุคลากรขาดความรู้ในการวัดผล สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชฌณ สระแก้ว (2560) ที่พบว่าโรงเรียนขนาดเล็กขาดบุคลากรด้านทะเบียนและวัดผล 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ครูขาดแรงจูงใจและความเข้าใจในการทำวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชฌณ สระแก้ว (2560) ที่พบว่าครูยังขาดความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน 5) ด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี ขาดงบประมาณและครูขาดประสบการณ์ในการผลิตสื่อนวัตกรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของอนิรุทธิ์ ภูทิมา (2563) ที่พบปัญหาขาดงบประมาณในการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี 6) ด้านระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ครูขาดความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพ และการเก็บข้อมูลไม่เป็นระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของอนิรุทธิ์ ภูทิมา (2563) ที่พบว่าครูขาดความเข้าใจเรื่องการประกันคุณภาพ 7) ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ขาดคู่มือการนิเทศที่ชัดเจนและการดำเนินการไม่เป็นไปตามปฏิทินงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของพุทธชาติ แสนอุบล (2560) ที่พบว่าครูขาดความเข้าใจในการรับการนิเทศ. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัล

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตบางมูลนาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร มีข้อเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสรุปได้ดังนี้ 1) ด้านหลักสูตรสถานศึกษา ควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนและท้องถิ่น จัดตั้งคณะทำงานร่วมทุกภาคส่วน ใช้ช่องทางสื่อสารออนไลน์รับฟังความคิดเห็น เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับบริบทของชุมชน พร้อมเชื่อมโยงผู้เชี่ยวชาญเพื่อเสริมองค์ความรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของธัญญารัตน์ สิงห์นาค (2562) ที่เสนอให้มีการมีส่วนร่วมของชุมชน การอบรมโดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ และการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง 2) ด้านกระบวนการเรียนรู้ ควรเพิ่ม

งบประมาณด้านเทคโนโลยี พัฒนาล้างสื่อการสอนดิจิทัลที่พร้อมใช้งาน วางแผนอัตรากำลังครูเพื่อลดภาระงาน และส่งเสริมการพัฒนาทักษะเทคโนโลยีของครู เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของพุทธมาตย์ ยาคง (2567) ที่เสนอให้ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่จัดการเรียนรู้แบบ PDCA และเน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงผ่านสื่อดิจิทัล เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในยุคดิจิทัล 3) ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ควรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสร้างแบบทดสอบและวิเคราะห์ข้อมูลผลการเรียน พร้อมส่งเสริมการใช้วิธีประเมินที่หลากหลายครอบคลุมความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของผู้เรียน รวมถึงพัฒนาและอบรมครูให้มีความสามารถในการวัดผลตามแนวทางใหม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของศรีวิ ศรีเทียม (2567) ที่เสนอให้มีคู่มือการวัดผลตามบริบทโรงเรียน วางแผนประเมินผลอย่างชัดเจน และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรกำหนดให้การวิจัยเป็นเกณฑ์ในการเลื่อนตำแหน่งหรือพิจารณารางวัล ส่งเสริมการอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการใช้เทคโนโลยีในการวิจัย และสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างครู ซึ่งช่วยพัฒนาทักษะการวิจัยและกระตุ้นให้ครูพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชฌณ สรรแก้ว (2560) ที่เสนอให้มีการอบรม ดูงาน นิเทศแบบกัลยาณมิตร และเผยแพร่งานวิจัย เพื่อยกระดับคุณภาพทางวิชาการในโรงเรียน 5) ด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ควรส่งเสริมให้ครูใช้ซอฟต์แวร์และสื่อการเรียนรู้ที่ฟรีและมีประสิทธิภาพ พร้อมจัดอบรมพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมทักษะการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน และผลิตสื่อได้อย่างมีคุณภาพ รวมถึงจัดสรรงบประมาณตามความจำเป็น เพื่อพัฒนาสื่อ นวัตกรรมที่ตอบโจทย์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล สอดคล้องกับงานวิจัยของอนิรุทธิ์ ภูทิม (2563) ที่เน้นการส่งเสริมการผลิตสื่อ สนับสนุนงบประมาณ จัดหาสื่อและเทคโนโลยี พร้อมทั้งประเมินผลการใช้งานเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน 6) ด้านระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สถานศึกษาควรพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในให้สอดคล้องกับนโยบายโรงเรียน โดยผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการขับเคลื่อน สนับสนุน และสร้างแรงจูงใจให้ครูมีส่วนร่วม ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของอนิรุทธิ์ ภูทิม (2563) ที่เสนอแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ได้แก่ การอบรมครู ผู้บริหารประชุมประชุมชี้แจง การจัดตั้งคณะกรรมการติดตามควบคุม เพื่อให้การดำเนินงานเป็นระบบและยกระดับคุณภาพการศึกษาได้อย่างแท้จริง 7) ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา สถานศึกษาควรจัดทำคู่มือและปฏิทินนิเทศที่ชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน จัดอบรมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้ครูเข้าใจและนำไปใช้ได้จริง ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของวิรัชกร ภักดีพงษ์ (2565) ที่เสนอให้ใช้ข้อมูลสารสนเทศ ประกอบการนิเทศ จัดทำคู่มือและปฏิทินนิเทศที่ชัดเจน แต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ และประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อยกระดับคุณภาพการนิเทศอย่างยั่งยืน

ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตบางมูลนาก พบว่ามีความเหมาะสมโดยรวมในระดับมากที่สุด โดยด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีมีความเหมาะสมสูงสุด รองลงมาคือระบบการประกันคุณภาพและการนิเทศภายใน ขณะที่ด้านความเป็นไปได้พบว่าระบบประกันคุณภาพภายในมีความเป็นไปได้สูงสุด รองลงมาคือกระบวนการเรียนรู้ และสื่อ นวัตกรรม ซึ่ง

สะท้อนถึงความสำคัญของการวางระบบที่ชัดเจนและการใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการเรียนการสอน ทั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของนักวิจัย ไรซ์มี (2566) ที่ชี้ว่าแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และเป็นไปได้อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

6. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดอบรมและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีทักษะด้านการวิจัย ส่งเสริมให้สถานศึกษานำผลการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน โดยจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (PLC) ระดับเขต
2. สถานศึกษาควรกระตุ้นให้ครูและบุคลากรทำการวิจัยเพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรหรือวิธีการสอน ควรมีการจัดอบรมและสร้างวัฒนธรรมการวิจัยภายในโรงเรียน
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาควรพัฒนาทักษะในการทำวิจัยที่เน้นการศึกษาและวิจัยปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาผลกระทบจากการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอนในเชิงลึก เช่น ผลกระทบต่อความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียน การเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนของครู และผลต่อการพัฒนาทักษะดิจิทัลของนักเรียน เพื่อที่จะปรับปรุงการใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุด
2. ควรใช้เครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสมกับแต่ละบริบท เช่น การใช้สัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตการณ์ การสำรวจข้อมูลจากผู้ปกครองและนักเรียน รวมถึงการใช้เทคโนโลยีในการเก็บข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความหลากหลายและครบถ้วนมากขึ้น
3. ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาแนวทางหรือวิธีการที่สามารถนำไปใช้ได้จริงในสถานศึกษา โดยการทดสอบแนวทางหรือเครื่องมือที่นำเสนอในโรงเรียนที่มีลักษณะหรือบริบทต่างกัน เพื่อประเมินประสิทธิภาพและความเหมาะสมในการนำไปใช้งานในทุกสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- จิณณวัตร ปะโคทั้ง. (2561). *ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารโรงเรียนมีอาชีวะ*. อุบลราชธานี: ศิริธรรม ออฟเซ็ท.
- จิรารัตน์ กระจำดี. (2562). *การศึกษากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอยะนวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ธัญญารัตน์ สิงห์นาค. (2562). *ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนตามทัศนะของครูในกลุ่มโรงเรียนศรีราชา 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา.

- นักวิจารณ์ ไร่ศรี. (2566). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2. วารสารการบริหารการศึกษา มม.
วิทยาเขตร้อยเอ็ด, 3(3).
- พชมน สระแก้ว. (2560). ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 32 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- พุทธมาตย์ ยาคง. (2567). แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศ สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- พุทธชาติ แสนอุบล. (2560). สภาพ ปัญหา และแนวทางการปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พรชัย เจดามาน, และคณะ. (2559). ยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อการบริหารจัดการสู่การเปลี่ยนผ่านศตวรรษที่
21 ไทยแลนด์ 4.0. วารสารหลักสูตรและการเรียนการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม, 6(2), 1–12.
- โรงเรียนบางมูลนากภูมิวิทยาคม. (2566). รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ประจำปี
การศึกษา 2566.
- โรงเรียนโพธิธรรมสุวัฒน์. (2565). รายงานผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ ประจำปี 2565.
- โรงเรียนโพธิ์ไทรงามวิทยาคม. (2566). รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ประจำปีการศึกษา
2566.
- โรงเรียนแหลมรังวิทยาคม. (2566). รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ประจำปีการศึกษา
2566.
- วีรภัทร รักดีพงษ์. (2565). แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษายุคดิจิทัลตามหลักสัปปุริสธรรม 7
ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร
มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ศรัริวี ศรีเทียม. (2567). การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในยุคดิจิทัลของอำเภอไทรงาม สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2562). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579. กรุงเทพมหานคร:
พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร. (2566). รายงานการสังเคราะห์การประเมินตนเองของ
สถานศึกษา (SAR) ประจำปี 2566.

อนิรุทธิ์ ภูทิม. (2563). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาใน
อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 (วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา.